

ONZE REF. PSY/GGZ/13/24/2024
DATUM
CONTACT jo.holsbeek@health.fgov.be
svn.pans@vaph.be

Ter attentie van

- **De GGKJ-netwerken**
- **De K/k-diensten**
- **De residentiële jeugdhulpvoorzieningen erkend door het VAPH en/of Opgroeien**
- **De hulpprogramma's geblokkeerde ontwikkelingstrajecten**

Betreft: Opschaling van residentiële crisiszorg: versterking en verbreding bij meest complexe zorgvragen

Geachte,

Via diverse kanalen en verschillende actoren van jeugdhulp, personen met een handicap en geestelijke gezondheidszorg, merken we dat steeds meer kinderen en jongeren aangemeld worden bij het crisismeldpunt. De druk op crisisopvang is bijgevolg in alle sectoren groot. Er is nood naar meer capaciteit en meer uitwisseling, samenwerking en verknoping van expertise.

We willen vanuit een gemeenschappelijke visie en een gedeelde Vlaams-federale investering inzetten op drie concrete acties in het kader van een getrapte en gezamenlijke aanpak in Vlaanderen en Brussel.

In een eerste actie willen we de afstemming en concrete samenwerking tussen de OverKopnetwerken en de Netwerken Geestelijke Gezondheid Kinderen en Jongeren (GGKJ) met betrekking tot psychologische zorg in de eerste lijn (RIZIV-conventie) stimuleren. Deze samenwerking werd meer gedetailleerd toegelicht tijdens een infomoment op 22 februari jongstleden.

Met een tweede actie realiseren we proeftuinen waar een intensieve intersectorale samenwerking wordt uitgebouwd tussen laagdrempelige (vind)plaatsen voor kinderen, jongeren en hun context, een crisisbegeleidingsdienst van de jeugdhulp en het mobiel crisisteam van een GGKJ-netwerk. Op die manier verknopen en versterken

we de crisiscapaciteit bij vroegtijdige crisisinterventies. De desbetreffende correspondentie werd verzonden op 1 december 2023 en de feedback op de ingeleverde projectplannen op 20 maart 2024.

In het kader van een derde actie willen we via deze oproep, complementair aan de bestaande initiatieven, een bijkomende impuls bieden voor het realiseren van een intensieve en kortdurende zorg- en ondersteuning waarbij expertise uit VAPH, Opgroeien en de GGKJ-netwerken wordt gebundeld. De zorg en ondersteuning wordt vertaald in een interdisciplinaire inzet van mensen en middelen, gekoppeld aan nieuwe of bestaande verblijfsplaatsen.

Voor een bepaalde groep kinderen en jongeren is immers er een combinatie nodig tussen expertise in psychiatrische problematiek, contextproblematiek en handicap. Het gaat dan over kinderen en jongeren met dubbeldiagnose, met ernstige meervoudige beperkingen, ernstige gedragsproblemen, ... Soms worden één of meer van de problemen waarmee ze te kampen hebben door actoren in de hulpverlening als een exclusie criterium gehanteerd, of wordt opvang en zorg stopgezet omdat de noodzakelijke combinatie van verschillende expertises niet (meer) gerealiseerd kan worden. Soms wordt betrokkenheid van de ene of de andere actor of hulpverleningsinstantie uiteindelijk afgedwongen bv. via een gedwongen opname of een plaatsing in een gemeenschapsinstelling.

Voor deze doelgroep zijn er de afgelopen jaren in elk van de sectoren al verschillende initiatieven genomen. Het is een doelgroep die ons allen uitdaagt en waarvoor vanuit intersectorale samenwerking ook al verschillende waardevolle praktijken gegroeid zijn.

De FOD Volksgezondheid en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) zullen samen voor deze derde actie op jaarbasis 3,06 miljoen euro extra investeren om dergelijke hooggespecialiseerde zorg en ondersteuning continu aan te bieden en breuken in het zorgtraject van de meest kwetsbare kinderen en jongeren te vermijden.

Bijkomende investering en opdracht

Met de bijkomende middelen worden proeftuinen gecreëerd die een kruisbestuiving van diverse expertises en intensieve samenwerking tussen verschillende partners realiseren voor kinderen en jongeren met intensieve ondersteuningsnoden voor wie het risico op breuken in trajecten anders groot is. We willen daarbij zowel de bestaande residentiële werking interdisciplinair versterken, als extra interdisciplinaire residentiële plaatsen creëren. De interdisciplinaire kruisbestuiving van expertises wordt niet uitsluitend geconditioneerd op het beslagen van een specifiek crisisbed, indien daarmee breuken in trajecten van kinderen en jongeren vermeden kunnen worden.

De beoogde kruisbestuiving en samenwerking zet in op het vermijden van exclusie van jongeren en op het vermijden van eenzijdige stopzetting van hun hulpverleningstrajecten. Ze wordt gerealiseerd in een partnerschap tussen jeugdhulpaanbieders, erkend door Opgroeien en/of het VAPH, en het GGKJ-netwerk en mondt uit in een bijkomend snel inzetbaar/kortdurend residentieel aanbod.

Dit aanbod is voor kinderen en jongeren met een dubbeldiagnose, ernstige meervoudige beperkingen, ernstige gedragsproblemen, ... en met nood aan een zeer intensieve residentiële ondersteuning. Bedoeling is om voor hen een bijkomend crisisaanbod te realiseren dat eventueel ook aansluiting kan vinden bij het hulpprogramma geblokkeerde ontwikkelingstrajecten als een complementaire bouwsteen om trajecten voor deze jongeren vorm te geven en crisissituaties of verdere escalatie te vermijden.

Het nieuwe aanbod is complementair aan reeds bestaand aanbod en voldoet aan volgende richtlijnen:

- Elk proeftuin bepaalt – binnen de hierboven aangegeven context - rond welke doelgroep zal worden samengewerkt en met welke concrete verwachtingen voor de betrokken jongeren het bijkomend aanbod zal worden ontwikkeld.
- Bovendien wordt aangegeven hoe de continuïteit in de hulpverleningstrajecten verder zal worden geoptimaliseerd. Er wordt aangegeven hoe zal worden ingespeeld op de grootste noden voor de doelgroep in een bepaalde regio, waarbij een regio minstens één provincie/GGKJ-netwerk omvat.
- Elke proeftuin ent zich op reeds bestaand aanbod en ontstaat in een breed partnerschap: we ambiëren geen ‘super-units’ die de zorg voor een kleine groep jongeren overnemen. Het nieuwe aanbod wordt kortdurend bijgeschakeld ter versterking van bestaande trajecten of is inzetbaar in functie van de tijdelijke noden om te anticiperen op een crisissituatie. Daarbij worden duidelijke afspraken gemaakt over het samen inzetten van zorg en expertise, van indicatiestelling/aanmelding tot afronding. De organisatie die aanmeldt, behoudt bijgevolg verantwoordelijkheid over het verloop van het traject; zij het dat die tijdelijk gedeeld wordt.
- Alle projecten sluiten maximaal aan bij andere initiatieven in de regio voor een gelijkaardige doelgroep. Dit project kan niet op zichzelf staan.
- We stellen vast dat in deze complexe crisistrajecten, ambulante en mobiele ondersteuning vaak onvoldoende is. Omdat er ook een nood is aan een (tijdelijk andere) verblijfplaats, moet dit aanbod over residentiële capaciteit beschikken. Deze residentiële capaciteit moet toelaten om in zeer intensieve, kortdurende trajecten, samen rond een kind of jongere te werken en nadien (stapsgewijs) terug te keren naar de oorspronkelijke setting of omkadering. De beschikbaarheid van residentiële capaciteit waar structureel verschillende expertises aan gekoppeld zijn, mag echter niet betekenen dat dat bed altijd wordt ingezet, of als voorwaarde gezien wordt.
- Elke proeftuin realiseert minimaal volgende mix van expertises:

- psychologische of (psycho)therapeutische expertise (a rato van 90.679,29 euro per jaar voor 1 VTE inclusief werkingsmiddelen)
- (ortho-)pedagogische expertise (a rato van 90.679,29 euro per jaar voor 1 VTE inclusief werkingsmiddelen)

Kinder- en jeugdpsychiatrische of psychiatrische expertise (a rato van € 244.136,55 euro per jaar voor 1 VTE inclusief werkingsmiddelen) moet beschikbaar zijn. Met het beschikbare budget kan evenwel worden geïnvesteerd in bijkomende kinder- en jeugdpsychiatrische of psychiatrische expertise met een maximum van 0,60 VTE.

De federale en de Vlaamse overheid (VAPH) voorzien samen jaarlijks 3.060.000 euro bijkomende middelen, voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 31 december 2026. De helft van de middelen wordt toegekend aan het mobiel crisisteam van het GGKJ-netwerk. De met deze middelen gefinancierde personen worden tewerkgesteld in de residentiële werking die in het kader van deze oproep interdisciplinair wordt versterkt. De federale middelen worden toegekend in het BFM van 1 juli 2024 en zullen in functie van de indiening en evaluatie van het project kunnen worden aangewend.

		FEDERAAL	VLAANDEREN	ALG TOT
provincie	netwerk	budget	budget	budget
West-Vlaanderen	WINGG	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 510.000,00
Oost-Vlaanderen	RADAR	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 510.000,00
Antwerpen	PANGGO-18	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 510.000,00
Limburg	LIGANT	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 510.000,00
Vlaams-Brabant	YUNECO	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 510.000,00
Brussel	BRU-STARS	€ 255.000,00	€ 255.000,00	€ 510.000,00
		€ 1.530.000,00	€ 1.530.000,00	€ 3.060.000,00

Met het totale beschikbare budget verwachten we een opschaling van de residentiële crisiscapaciteit van minimaal 15 en maximaal 30 bedden indien er niet in extra kinder- en jeugdpsychiatrische of psychiatrische expertise wordt geïnvesteerd. Indien elk GGKJ-netwerk 0,60 VTE zou investeren in extra kinder- en jeugdpsychiatrische of psychiatrische expertise verwachten we een opschaling van de residentiële crisiscapaciteit van minimaal 12 en maximaal 24 bedden. In deze scenario's kan een nieuw bed genieten van een bijkomende omkadering van 2 VTE. Een reeds bestaand bed kan versterkt worden met 1 VTE.

In de kinder- en jeugdpsychiatrische ziekenhuisdiensten kan enkel de crisiscapaciteit worden opgeschaald op bestaande bedden.

Proces

De netwerken GGKJ, de jeugdhulpvoorzieningen (erkend door VAPH en Opgroeien) en ACT (afdeling continuïteit en toegang) dienen samen één projectplan in en vormen, op basis van de diverse noden in de regio's, een breed partnerschap.

Het projectplan voldoet aan volgende voorwaarden:

- Het plan bestaat uit één PDF-document van max. 5 pagina's, via mail overgemaakt aan sven.pans@vaph.be en jo.holsbeek@health.fgov.be vanaf 1 juni tot en met uiterlijk 15 september 2024. De afzender maakt bijgevolg één document over. We houden geen rekening met documenten langer dan 5 pagina's.
- Bijlagen worden niet aanvaard. Schema's, afbeeldingen, tabellen, ... kan u in het Word document invoegen. We houden geen rekening met afzonderlijk overgemaakte schema's, afbeeldingen, tabellen, documenten, ...
- Het plan is gevalideerd op het netwerkcomité van het GGKJ-netwerk en op het IROJ van de betrokken regio.
- Het PDF-document is digitaal ondertekend door een gemachtigd vertegenwoordiger van het GGKJ-netwerk, ACT, en (indien van toepassing) het hulpprogramma geblokkeerde ontwikkelingstrajecten.
- Het plan geeft concreet weer hoe de bijkomende middelen zullen worden aangewend in 2024, 2025 en 2026, met daarbij tenminste:
 - Een duidelijke én onderbouwde omschrijving van de beoogde doelgroep.
 - De verwachtingen en beoogde resultaten voor de doelgroep resulterend uit de ontwikkeling van het bijkomend aanbod.
 - De manier waarop de continuïteit in de hulpverleningstrajecten van de betrokken doelgroep zal worden geoptimaliseerd.
 - De manier waarop zal worden ingespeeld op de grootste noden van de doelgroep in een bepaalde regio.
 - De concrete afspraken die werden gemaakt tussen relevante partners binnen het werkingsgebied over de manier waarop het aanbod in gedeelde verantwoordelijkheid tot stand zal komen.
 - De concrete vertaling van de wijze van indicatiestelling, aanmelding, looptijd en afronding.
 - De manier waarop de bijkomende middelen worden ingezet, met vermelding van het reguliere aanbod waarop deze middelen worden geënt om de nodige mix van expertises te realiseren, met expliciete weergave van de in te zetten expertises.
 - De beschikbare residentiële opvang- en behandelcapaciteit voor de doelgroep van de proeftuin.
 - De manier waarop participatie van jongeren wordt gemaximaliseerd.
 - De manier waarop de proeftuin wordt opgevolgd en indien nodig zal worden bijgestuurd.
- Het voorstel vermeldt voornaam, naam, mailadres en gsm-nummer van één of meerdere personen die we vlot kunnen contacteren voor bijkomende informatie.

We zijn ervan overtuigd dat deze bijkomende financiële middelen een volgende stap zijn en een uitgelezen kans bieden om de diverse hulpverleningscomponenten voor een complexe doelgroep verder te integreren, om bestaande zorgvormen te versterken maar evenzeer om in te zetten op nieuwe en innovatieve initiatieven.

De medewerkers van de federale en de Vlaamse administraties staan steeds voor u ter beschikking om ondersteuning te bieden in de verdere ontwikkeling van uw project. Indien u specifieke vragen heeft over deze communicatie kan u steeds contact opnemen met de in de hoofding vermelde contactpersonen.

We danken alvast alle betrokken actoren voor hun gedrevenheid en hun niet aflatende inspanningen om hulp en ondersteuning te bieden waar en wanneer kinderen en jongeren worstelen met mentale problemen. Vol belangstelling kijken we uit naar uw voorstellen om het hulpverleningsaanbod verder te optimaliseren.

Met vriendelijke groeten,

Sabine Stordeur,
Directrice-generaal
DG Gezondheidszorg
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Karine Moykens,
Secretaris-generaal
Departement Zorg

James Van Casteren
Administrateur-generaal
Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap

Bruno Vanobbergen
Administrateur-generaal
Agentschap Opgroeien